

Hamlet

králevic dánský

William Shakespeare

I. část

Děj díla Duch Hamletova zemřelého otce Hamleta staršího se zjevuje po nocích, čehož chce Hamlet mladší využít a popovídat si s ním. Dozvídá se od něj, že byl zabit Hamletovým strýcem Claudiem, který si následně bere Hamletovu matku a stává se králem. Z Hamletovy touhy pomstít se začne předstírat šílenství.

Na hrad přijedou potulní herci, čehož Hamlet ihned využívá. Pro potvrzení Claudiova činu vkládá Hamlet do hry část popisující otcovu smrt. Během představení Claudius odchází, čímž utvrzuje Hamletovu domněnku.

Toto zjištění se rozhoduje oznámit své matce. Během rozhovoru Hamlet nalezne někoho se skrývat za závěsem a v domněnku, že to je Claudius, zabíjí otce jeho lásky Ofélie Polonia. Ve strachu z Hamleta ho Claudius posílá do Anglie s dopisem obsahující pokyn Hamleta zabít. To ovšem Hamlet během cesty zjišťuje a přepisuje dopis do formy, aby byli popraveni ti, kteří dopis doručí.

Hamlet se vrací do Anglie na Oféliin pohřeb. Ta zešlela kvůli otcově smrti a utonula. Z touhy se pomstít se Oféliin bratr Laertes se domlouvá s Claudiem a připravují na Hamleta léčku. Ta spočívá ve vzájemně nevyrovnaném souboji, kdy Laertes dostane ostrý meč napuštěný jedem, kdežto Hamlet dostane pouze meč tupý. Aby si byl Claudius jistý Hamletovou smrtí, přidá ještě do Hamletova nápoje jed.

V boji vyhrává Hamlet. Získává Laertesův meč a nevědomě ho otravuje. Jakmile se dozví, že je meč otrávený, zabíjí z pomsty Claudia. Hamletova matka je svědkem celého incidentu a vypíjí otrávený nápoj. Mezitím Hamlet umírá na následky zranění a otravy jedem z meče. Jediný naživu zůstává Horacio, dobrý Hamletův přítel, od kterého se celý příběh dozvídáme.

Téma a motiv touha po moci, pomsta, individualismus, zrada, láska, smrt

Časoprostor hrad Elsinor, Dánsko, středověk (asi 16./17. století)

Kompoziční výstavba prolog + 5 dějství (expozice, kolize, krize, peripetie, katastrofa), chronologický děj

Literární druh a žánr drama/tragédie, epika, próza s občasnou poezií

II. část

Vypravěč drama – není vypravěč

Postavy

Hamlet hlavní postava, dánský princ, touží po odplatě, složitá psychika, ctižádostivý, nedůvěřivý sám sobě

Claudius hlavní postava, dánský král, Hamletův strýc a nevlastní otec, zákeřný, podlý, zrádce

Gertruda vedlejší postava, Hamletova matka, bere si Claudia po vraždě Hamleta staršího, emočně rozdělená na dobro a zlo, důvěřivá

Horacio vedlejší postava, Hamletův věrný přítel, čestný

Polonius vedlejší postava, nejvyšší komoří, oddaný králi, nedůvěřivý

Ofélie vedlejší postava, Hamletova láska, Poloniova dcera, zešílí a utone, oddaná otci, citlivá

Laert vedlejší postava, bratr Ofélie a syn Polonia, snaží se pomstít otce a sestru

Vyprávěcí způsob dvojsmysly, satira (Hodno uvážení; padouch mi otce zabije, já za to co jediný syn toho padoucha odešlu do nebe?), patos, polopřímá řeč, archaické básnické výrazy (nepropůjč, šat)

Typy promluv dialogy; dlouhé monology; vážná, šílená

Veršová výstavba blankvers

III. část

Jazykové prostředky a jejich funkce metafora (modro se vine), sarkazmus (Kde je Polonius? U večeře...), nerýmovaný verš, personifikace (Ztiš se, srdce!), obrazná pojmenování (Volá tě čas.), spisovný i nespisovný jazyk, epiteton (růžový večer), oxymóron (s plesáním teskným), inverze, komické i tragické prvky

Tropy a figury a jejich funkce metafora, ironie, eufemismus

Kontext autorovy tvorby přelom 16. a 17. století, renesance, 2. etapa autorovy tvorby

William Shakespeare

- 1564 – 1616
- významný anglický básník, dramatik, herec
- 37 her
- Romeo a Julie, Král Lear

Literární/obecně kulturní zasazení

Thomas Mann Doktor Faust

Francesco Petrarca Zpěvník

Dante Alighieri Božská komedie

Giovanni Boccaccio Dekameron